

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid bestaat de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over Ontwerpbesluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk (Kamerstuk 31 322, nr. 329).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Bosman

De adjunct-griffier van de commissie,
Haveman

Inhoudsopgave	
I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties 2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie 2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie 5
	Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie 5
	Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie 6
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie 7
	Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie 7
II.	Antwoord / Reactie van de Minister 7

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Algemeen

Op een aantal plaatsen in het ontwerpbesluit wordt verwezen naar nadere uitwerking in lagere regelgeving, zoals ten aanzien van de kwalificatie- en opleidingseisen aan de beroepskrachten en pedagogisch beleidsmedewerkers, alsmede aan de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister wanneer deze regelgeving bekend zal zijn. Wanneer zal de Kamer hierover worden geïnformeerd? Geeft de bekendmaking voldoende tijd aan de sector om te voldoen aan de kwalificatie- en opleidingseisen?

Met het ontwerpbesluit wordt een herijking en harmonisatie van kwaliteitseisen doorgevoerd. Eisen die ook gaan gelden voor peuterspeelzalen. Deze harmonisatie zal mogelijk aan houders van kindcentra grote inspanningen vragen om te kunnen voldoen aan alle eisen, ook bij een implementatie tijd van een half jaar. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister hoe er zal worden omgesprongen met die situaties waarbij duidelijk is dat er inspanningen worden geleverd door de houder om te voldoen aan alle eisen, maar deze voor de datum van 1 januari 2018 nog niet gereed zijn.

Dezelfde vraag willen de leden van de VVD-fractie stellen ten aanzien van de datum van 1 januari 2019 voor pedagogisch beleidsmedewerkers. De Minister constateert dat er zo'n 2000 fte nodig zal zijn om aan de vraag van geschoold personeel te voldoen. De sectorpartijen geven aan dat het lastig zal zijn om dit te halen. Kan de Minister aangeven hoe hij met die houders omgaat die inspanningen hebben geleverd om gekwalificeerd personeel aan te trekken, maar bij wie dit nog niet gelukt is voor 1 januari 2019?

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister naar de pilots innovatieve opvang, die zullen worden opgestart zoals afgesproken in het akkoord innovatie en kwaliteit kinderopvang. Deze pilots moeten nagaan welke mogelijkheden er zijn om door maatwerk de innovatie en de pedagogische kwaliteit te versterken. Kan de Minister aangeven wanneer er met deze pilots gestart zal worden? Hoe zal de Kamer over deze pilots worden geïnformeerd? En kan de Minister aangeven of hierbij niet alleen de sectorpartijen worden betrokken, maar ook innovatieve ondernemers vanuit de branche?

In de aangenomen motie van het lid Van 't Wout c.s. (Kamerstuk 34 596, nr. 13) wordt de regering verzocht bij de uitwerking van de lagere regelgeving een bedrijfseffectentoets uit te voeren om zo de regeldrukaf-

fecten in kaart te brengen van zowel de afzonderlijke lagere regelgeving, als cumulatief. Daarnaast verzoekt dezelfde motie de Kamer hierover te informeren, dan wel dit toe te voegen aan de uitwerking van de lagere regelgeving. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister wat de resultaten van de bedrijfseffectentoets zijn voor voorliggend ontwerpbesluit. Kan de Minister hier nader op ingaan?

Tijdens de wetsbehandeling hebben de leden van de VVD-fractie gevraagd om bij de uitwerking in lagere regelgeving naast de sectorpartijen ook individuele ondernemers te betrekken. Ondernemers met een innovatieve kijk op de branche. Kan de Minister aangeven in hoeverre er gesprekken zijn gevoerd met dergelijke ondernemers?

Hoofdstuk 2. Kwaliteitseisen dagopvang en buitenschoolse opvang

Onder artikel 5 wordt onder voetnoot 1 aangegeven dat er een wetstechnische samenloop bestaat tussen onderhavig ontwerpbesluit en een conceptbesluit dat op 3 november 2016 ter consultatie op internet is geplaatst. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister wat deze samenloop betekent voor onderhavig ontwerpbesluit. Kan deze samenloop nog op enige manier van invloed zijn op onderhavig ontwerpbesluit?

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister wanneer de genoemde rekentools in het ontwerpbesluit, zoals genoemd in artikel 7, tweede lid, beschikbaar zullen zijn voor de kindcentra.

Onder artikel 7, vijfde lid, wordt de eis gesteld dat er tevens een volwassene telefonisch bereikbaar moet zijn die binnen vijftien minuten in het kindcentrum aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister hoe een houder kan aantonen aan deze eis te voldoen. Hoe wordt deze eis van 15 minuten berekend, op basis van welk vervoersmiddel en welke redelijkheid wordt hierbij in acht genomen?

Wat betreft de buitenruimte wordt in artikel 10, derde lid, en artikel 19i, derde lid, de eis gesteld dat een kindcentrum/peuterspeelzaal ten minste 3m² vaste buitenspeelruimte per in het kindcentrum aanwezig kind dient te hebben. Voor kinderen tot twee jaar gaat het om een ruimte aangrenzend aan het kindcentrum en voor kinderen vanaf twee jaar aangrenzend aan het gebouw waarin het kindcentrum gevestigd is. Bij een peuterspeelzaal wordt de eis van 3m² gesteld, ongeacht leeftijd. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister of dit tot moeilijkheden zal gaan leiden bij peuterspeelzalen en andere kindcentra, om aan deze eis te voldoen? Zo ja, welke ruimte kan de Minister bieden om hier rekening mee te houden zonder dat dit grote gevolgen heeft voor het kindcentrum?

Het vierogenprincipe wordt ook in de buitenschoolse opvang doorgevoerd in dit ontwerpbesluit, zoals valt op te maken uit artikel 13, vierde lid. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister of het doorvoeren van het vierogenprincipe in de buitenschoolse opvang (bso) niet tot zeer ingewikkelde situaties zal gaan leiden, gezien de aard van de buitenschoolse opvang. Uit een brief van vijf organisaties (Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK), Brancheorganisatie Kinderopvang (BK), Belangenvereniging voor Ouders in de Kinderopvang (BOinK), Sociaal Werk Nederland (SWN), FNV Zorg en Welzijn) die de Kamer heeft mogen ontvangen komt naar voren dat deze zorg door genoemde organisaties wordt gedeeld. Het doorvoeren van het vierogenprincipe in de buitenschoolse opvang zal naast moeilijke situaties leiden tot een investering van vier in plaats van twee medewerkers op de bso-groep. Dit

wordt financieel niet haalbaar geacht door de buitenschoolse opvang organisaties. Kan de Minister hier nader op ingaan en deelt de Minister deze zorgen?

Nota van Toelichting

Hoofdstuk 2. Hoofdpijnen van het besluit

In paragraaf 2.2 Herijking van de kwaliteitseisen wordt onder e. verwezen naar meer ruimte voor maatwerk in de kwaliteitseisen waar dit wenselijk is. In de derde alinea wordt verwezen naar de afwijkende inzet van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten. In het onderhavige ontwerpbesluit worden geen tijdsvakken meer opgenomen, in plaats daarvan moet de houder in zijn pedagogisch beleidsplan opnemen op welke tijden afgeweken kan worden. De ouders dienen hierover geïnformeerd te worden middels een beschrijving. Deze beschrijving dient de exacte tijden waarop kan worden afgeweken te bevatten. Hierbij mag niet worden volstaan met tijdsvakken, zoals staat te lezen in het ontwerpbesluit. Dit zou meer maatwerk moeten bieden aan houders. De leden van de VVD-fractie vinden het goed dat er meer ruimte voor maatwerk wordt geboden aan de houder, maar vragen de Minister of door de eis van de exacte tijden in de beschrijving op te nemen dit niet tot extra administratieve lasten zal leiden voor de houder.

Hoofdstuk 3. Gevolgen

Ten aanzien van de financiële gevolgen vragen de leden van de VVD-fractie de Minister in één overzicht de financiële consequenties van het voorliggende ontwerpbesluit voor respectievelijk de kinderopvang, buitenschoolse opvang als de peuterspeelzalen weer te geven. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister in één overzicht de gevolgen van het voorliggende ontwerpbesluit op de administratieve lasten voor respectievelijk de kinderopvang, buitenschoolse opvang als de peuterspeelzalen weer te geven. De Minister geeft aan dat als gevolg van het ontwerpbesluit de kosten voor het toezicht zullen toenemen met ongeveer € 1,8 miljoen structureel vanaf 2018. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister hoeveel deze € 1,8 miljoen bedraagt van het totaal aan kosten van het toezicht.

Hoofdstuk 5. Resultaten internetconsultatie

Een zorg van ondernemers is dat ondernemers vanwege de kosten van babyopvang zich voornamelijk gaan richten op de peuters, waardoor op den duur de babyopvang zal verdwijnen. De Minister geeft aan dat de babyopvang al reeds duurder is dan de opvang van peuters. Maar dat het ontwerpbesluit dit verschil nog iets zal versterken. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister nader in te gaan op deze zorgen en hoe er kan worden voorkomen dat door de stijging van de kosten het aanbod van de babyopvang minder zal worden, en daarmee de kosten voor ouders zullen stijgen? De Minister geeft in een reactie aan dat er een onderzoek zal komen naar de kostprijs van de kinderopvang om de druk op de opvang van bepaalde leeftijdsgroepen in kaart te brengen. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister wanneer dit onderzoek zal plaatsvinden.

Respondenten op de internetconsultatie geven aan zich zorgen te maken over de beschikbaarheid van personeel op zowel mbo- als hbo-niveau. De Minister geeft aan dat er naar schatting 2000 fte nodig zijn als gevolg van het aanscherpen van de beroepskracht-kindratio voor baby's. De Minister geeft aan dat deze fte's deels kunnen worden opgevuld vanuit boven-tallige beroepskrachten op de buitenschoolse opvang. De leden van de

VVD-fractie vragen om hoeveel fte de Minister verwacht dat het hier gaat. Daarnaast vragen de leden van de VVD-fractie of deze boventallige beroepskrachten al reeds voldoende geschoold zijn om aan de eisen te voldoen voor de opvulling van de gevraagde 2000 fte?

De Minister stelt tevens dat een ander deel van de 2000 fte zal worden opgevangen door extra personeel. De sector heeft volgens Minister voldoende tijd om extra geschoold personeel te werven door een uitstel van de eis van verplichte inzet van pedagogisch medewerker tot 1 januari 2019. Kan de Minister nader ingaan of er, naast voldoende geschoold hbo-personeel, er voldoende extra mbo-gekwalificeerd personeel zal zijn om aan de eisen die per 1 januari 2018 ingaan te voldoen?

De Minister geeft aan, in reactie op zorgen geuit door een aantal respondenten, in gesprek te gaan met de betrokken sectorpartijen om te bezien hoe de huidige eisen aan de buitenspeelruimte verduidelijkt kunnen worden. De leden van de VVD-fractie vragen de Minister of dit overleg al heeft plaatsgevonden. Zo ja, wat is hier de uitkomst van? Zo nee, wanneer zal dit overleg plaatsvinden?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit Kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk en hebben enkele vragen aan de Minister.

Hoe ziet de Minister de balans tussen de verantwoordelijkheid van ouders enerzijds en de rol van de overheid ten aanzien van kinderopvang anderzijds?

Wat bedoelt de minister met het belang van ruimte voor eigen pedagogische invulling van kinderopvanghouders?

Waarom duurt de uitwerking van de eisen omtrent extra scholing van beroepskrachten zo lang?

Er wordt een minimum taalniveau (3F) aan beroepskrachten geïntroduceerd. Hoe wordt dit gehandhaafd?

Waarom is er volgens de Minister behoefte aan maatwerkpilots om te experimenteren met kwaliteitseisen waaraan de rest van de opvangcentra wel moet voldoen?

Hoe worden kinderopvangmedewerkers in de toekomst gescreend en welke veranderingen zijn er concreet ten opzichte van de huidige situatie?

Hoeveel misstanden in de kinderopvang waren er vorig jaar en welke waren dit? Hoeveel ouders dan wel medewerkers zijn strafrechtelijk vervolgd in 2016 naar aanleiding van deze misstanden?

Hoe gaat de toekomstige handhaving en het toezicht eruit zien en wordt er onaangekondigd geïnspecteerd? Zo nee, is de Minister bereid inspecties onaangekondigd te laten plaatsvinden?

Is de Minister van mening dat alle centra genoeg tijd krijgen voor de aanpassingen in kwaliteitseisen voor 1 januari 2018?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie lezen in het ontwerpbesluit het volgende: «In het kader van het inperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag, moet de houder in ieder geval beschrijven op welke wijze er invulling wordt gegeven aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe houdt in dat de opvang zodanig moet worden georganiseerd dat een beroepskracht, beroepskracht in opleiding of stagiair de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt door te voorkomen dat beroepskrachten zich binnen een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal gedurende langere

tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.»
(Kamerstuk 31 322, nr. 329 p. 32).

Deze passage is opgenomen naar aanleiding van de motie van de leden Yücel en Ulenbelt over het vierogenprincipe als verplicht onderdeel van het veiligheidsplan (Kamerstuk 34 596, nr. 10). Klopt het dat dit volgens dit ontwerpbesluit zou gelden voor alle kinderen binnen een opvang, dus ook voor kinderen tussen de vier en twaalf jaar? Op dit moment is het vierogenprincipe geborgd via een ministeriële regeling, kan de Minister toelichten of het klopt dat het vierogenprincipe nu alleen geldt voor kinderen tussen nul en vier jaar? Kan de Minister toelichten of het ook de bedoeling is van dit ontwerpbesluit dit te wijzigen naar toepassing van het vierogenprincipe voor kinderen tussen vier en twaalf jaar? Als het vierogenprincipe inderdaad voor alle kinderen zou gaan gelden, kan de Minister dan toelichten welke (financiële) gevolgen dit heeft voor de kinderdagverblijven en kindcentra?

De leden van de D66-fractie vragen de Minister verder toe te lichten hoe de verschillende brancheorganisaties binnen de kinderopvang zijn meegenomen in het proces van de totstandkoming van het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Kan de Minister toelichten welke punten bij de consultatie zijn aangedragen en hoe deze zijn meegenomen in het Besluit?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit Kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen aan de Minister hoe de extra eisen aan ondersteuning, bijvoorbeeld een minimum aantal uren pedagogische beleidsvorming, zich verhouden tot het bieden van meer maatwerk in de regelgeving in de kinderopvang.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen in hoeverre binnen het vierogenprincipe mogelijkheden zijn tot maatwerk in de kinderopvang. Zij vragen ook of het vierogenprincipe voor kinderen van alle leeftijden en in alle situaties zal gelden. Zij vragen of dit een grotere inzet aan personeel zou vergen.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Minister of momenteel in veel gevallen in de buitenschoolse opvang afgeweken wordt van het vierogenprincipe en of de werkwijze van de buitenschoolse opvang verandert als meer aandacht geschonken wordt aan het vierogenprincipe.

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een brief ontvangen van vijf organisatie (BMK, BK, BOinK, SWN, FNV Zorg en Welzijn). Daarin geven zij aan grote bezwaren te hebben tegen het wettelijk vastleggen van het vierogenprincipe voor de bso. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de Minister te reageren op het verzoek van de organisaties om het vierogenprincipe niet voor de bso vast te leggen, en in te gaan op de argumenten van deze organisaties: het doel van de motie van de leden Yücel en Ulenbelt (Kamerstuk 34 596, nr. 10), de financiële gevolgen en de vergelijking met het basisonderwijs en sport- of andere vrijetijdsbestedingen.

Tot slot vragen de leden van de GroenLinks-fractie de Minister of de aangepaste eisen voor peuterspeelzalen aan binnen- en buitenruimte effecten zal hebben op de capaciteiten van deze peuterspeelzalen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het ontwerpbesluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. De leden van de SP-fractie zijn verheugd dat de motie van de leden Yücel en Ulenbelt over het vierogenprincipe is uitgevoerd in het voorliggende ontwerpbesluit (Kamerstuk 34 596, nr. 10). Toch zien zij in de uitvoering wel de nodige problemen. Waarom wordt niet aangesloten bij de aanbevelingen van de commissie-Gunning die vooral de focus had op kinderdagverblijven wat ook door de indieners van de motie werd beoogd? Waarom wordt er in de nota van toelichting (Kamerstuk 31 322, nr. 329, p. 32) gesproken over het vierogenprincipe in het kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal, maar in de tekst van het ontwerpbesluit ook over de buitenschoolse opvang (artikel 13, vierde lid)? Wat is de overweging geweest om dit principe ook van toepassing te verklaren op de buitenschoolse opvang? Wat zijn de ingeschatte consequenties van deze keuze?

Heeft het niet schrappen van artikel 13, vierde lid in het ontwerpbesluit ook geen negatieve financiële gevolgen voor de buitenschoolse opvang? Vindt de Minister het pedagogisch wenselijk om meer medewerkers toe te voegen aan de buitenschoolse opvang? Staat het opnemen van het vierogenprincipe in de buitenschoolse opvang niet haaks op de maatregel dat de beroepskracht-kindratio vanaf zeven jaar met dit ontwerpbesluit van 1 op 10 naar 1 op 12 gaat?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig ontwerpbesluit. De leden hebben nog enkele vragen. Wordt er met dit ontwerpbesluit afgeweken van de aanbevelingen van de commissie-Gunning? Zo ja, op welke punten? Regelt dit ontwerpbesluit nu dat het vierogenprincipe ook gaat gelden voor de buitenschoolse opvang (voor kinderen van vier tot twaalf jaar)? Zo ja, zijn de mogelijke gevolgen hiervan in kaart gebracht? Is de Minister voornemens om het ontwerpbesluit op dit punt te wijzigen? Zo ja, wanneer kan de Kamer een gewijzigd ontwerpbesluit tegemoet zien?

II. Antwoord/Reactie van de Minister